

Nr 202

Av herr **Andersson, Torsten**, *angående rikshemvärnschefens tjänstegrad.*

I en särskild motion till årets riksdag erinras om den vikt som hemortsförsvaret enligt deklARATIONER från försvarsdepartementet och överbefälhavaren måste tillmätas. Tyvärr har det föga kostnadskrävande men i många avseenden viktiga frivilliga försvaret av hemorten icke varit föremål för tillräcklig uppmärksamhet i de senaste årens försvarsdebatt, som framför allt gällt de egentliga försvarsgrenarnas organisation och utrustning.

För att markera hemortsförsvarets viktiga roll synes det på tiden, att chefskapet för hela landets hemvärn ges en dignitet, som svarar mot exempelvis militärbefälhavares, marinkommandochefers och flygeskaderchefers, vilkas ledningsuppgifter endast avser delar av landet. Hemvärnsfolket — inemot 100 000 medborgare — har, enligt vad på senare år inhämtats från många håll, svårt att inse, varför deras egen, riksomfattande gren av totalförsvaret ej skall anses vara lika väsentlig som exempelvis det regionala försvaret av Värmland m. fl. kringliggande områden.

Rikshemvärnschefen, som för befälet över landets alla hemvärnsmän, bör vara generalmajor i egentlig mening, även lönemässigt. Befattningen bleve därmed mera lockande för duktiga militärer än den nu är, samtidigt som innehavaren skulle kunna ägna sig åt densamma med full kraft — och utan sidoblickar på möjligheter till avancemang av mera ekonomiskt förmånlig eller mindre arbetstyngd natur — fram till 65 års ålder och ej som nu behöva lämna den vid 60 år. I Norge och Danmark, där man åberopar sig på erfarenheter från kriget, kvarstår motsvarande befattningshavare till 65 år. Motivet för att också här ha en dylik ordning är det utpräglade kravet på kontinuitet samt att rikshemvärnschefen — hemvärnets är icke en vanlig militär institution — i högre grad än andra militära chefer måste få möjlighet att riktigt lära känna sina underlydandes uppgifter och problem. Hemvärnets är visserligen en del av armén, men genom sin idé och utformning är detta folkförsvar så särpräglat, att man ej direkt kan jämföra rikshemvärnschefens ställning med t. ex. truppslagsinspektörernas inom armén.

Överbefälhavaren sade i sin utredning 1957, att kraven på ytförsvar gett hemvärnets ökad betydelse samt att hemvärnets måste bli effektivare och bättre tillgodosett. Denna målsättning har än så länge stannat på papperet. Inom den anvisade ramen för försvarsutgifterna torde det icke möta svårig-

het att nu tillgodose hemvärnsmännens gamla och berättigade önskemål att få en generalmajor som chef. Löneskillnaden är relativt liten och kompenseras i viss mån av den högre pensionsåldern för generalmajor, men den praktiska och psykologiska vinsten skulle bli vida större. Hemvärdet skulle få ökat anseende och lättare göra sin stämman hörd icke blott inom försvaret utan även utåt i samhället. Och lika viktigt är att genom en sådan åtgärd komma ifrån det hittillsvarande systemet med alltför täta byten på denna viktiga post. Det får icke vara så, att en dugande kraft skall behöva avsäga sig möjligheterna till naturlig vidarebefordran, om han under något längre tid vill stå kvar som rikshemvärnschef.

Det synes mig angeläget för riksdagen att vårda sig om hemortsförsvarets ställning vid det militära försvarets sida. Vi är alla ytterst målsmän för värnet av vår hembygd.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla,
att rikshemvärnschefen i likhet med militärbefälhavare
m. fl. må vara generalmajor.

Stockholm den 27 januari 1959

Torsten Andersson
